

NO LEPNUMA LĪDZ PAZEMĪBAI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Dan 4:1–33, Sak 14:31, 2ķēn 20:2–5, Jon 3:10, Dan 4:34–37, Fil 2:1–11.

ATMIŅAS PANTS:

“Es teicu to Visuaugstāko, es slavēju un pagodināju To, kas dzīvo mūžīgi, kura vara un valdonība ir mūžīga un kura ķēniņa valstība paliek uz radu radiem” (Dan 4:31).

Lepnums ir nosaukts par pirmo grēku. Vispirms tas parādījās Debesu galma eņģeli Luciferā. Tāpēc Dievs ar Ecehiēla starpniecību saka: “Tava sirds bija palikusi lepna tava skaistuma dēļ, tu savu gudrību pazaudēji aiz ārējā spožuma. Tādēļ Es nogāzu tevi pie zemes ķēniņu acu priekšā, lai tie priecājas par to, kā tev klājies” (Ec 28:11).

Lepnums noveda pie Lucifera krišanas, tāpēc tagad viņš iedvēš lepnumu cilvēkos, tādējādi vadot viņus pret Dievu un tā pa ceļu uz leju pretī iznīcībai. Mēs visi esam krituši cilvēki, kas savā eksistencē ir atkarīgi no Dieva. Jebkuras mums dotās dāvanas, jebkas, ko mēs paveicam ar šīm dāvanām, nāk tikai no Dieva. Līdz ar to kā mēs uzdrošināties būt lepmi, lielīgi vai augstprātīgi, ja patiesībā visā, ko mēs darām, vajadzētu valdīt pazemībai?

Nebukadnēcaram bija vajadzīgs ilgs laiks, lai saprastu pazemības svarīgumu. Pat ceturtnās būtnes parādīšanās degošajā ceplī (sk. pagājušo nedēļu) nemaina viņa dzīves virzienu. Tikai pēc tam, kad Dievs atņēma viņam valstību un sūta viņu dzīvot ar lauka zvēriem, ķēniņš ierauga savu patieso stāvokli.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 1. februārī.

Vai šī nav tā lielā Bābele?

Izlasi Dan 4:1–33. Kas notiek ar ķēniņu un kāpēc? _____

Dievs dod Nebukadnēcaram otru sapni. Šoreiz ķēniņš sapni neaizmirst. Bet, tā kā Babilonijas eksperti atkal cieš neveiksmi, ķēniņš pasauc Daniēlu, lai tas viņam izskaidrotu sapni. Sapnī ķēniņš redz lielu koku, kas sniedzas līdz debesīm, un kāda Debesu būtne pavēl šo koku nocirst. Tikai celms un saknes paliks zemē un tiks slacinātas ar Debesu rasu. Bet Nebukadnēcaru droši vien visvairāk satrauca tā sapņa daļa, kurā Debesu būtne teica: "Tevi izstums no cilvēku sabiedrības, tu mitīsi pie lopiem laukā, zāli tev dos ēst kā lopiem laukā, debess rasa tev slacinās; septiņi gadi pāries tev pāri" (Dan 4:22). Atzīstot sapņa nopietnību, Daniēls pieklājīgi izsaka vēlēšanos, lai sapnis attiektos uz ķēniņa ienaidniekiem. Tomēr, būdams uzticīgs vēstij, ko izteica sapnis, Daniēls redz, ka patiesībā sapnis attiecas uz ķēniņu pašu.

Koki Bībelē parasti tiek lietoti kā simboli ķēniņiem, tautām un impērijām (Ec 17; 31; Hoz 14; Cah 11:1, 2; Lk 23:31). Tāpēc lielais koks ir atbilstošs apzīmējums augstprātīgajam ķēniņam. Dievs dod Nebukadnēcaram varu un valdīšanu, tomēr viņam joprojām neizdodas nonākt pie atziņas, ka viss, kas viņam pieder, nāk no Dieva.

Pievērsies Dan 4:30. Ko ķēniņš pasaka tādu, kas parāda, ka viņš vēl joprojām nav aptvēris brīdinājumu, ko Kungs viņam ir devis? _____

Varbūt lepnums ir bīstams ar to, ka tā dēļ mēs varam aizmirst, cik mēs visā esam atkarīgi no Dieva. Ja reiz mēs to aizmirstam, mēs stāvam uz bīstama pamata.

Ko tu esi paveicis savā dzīvē? Vai tu vari ar to lepoties, nebūdams lielīgs? Ja jā, tad kā?

Pravieša brīdināts

Izlasi Dan 4:24. Ja neskaita brīdinājumu par drīzajiem notikumiem, ko Daniēls saka, lai ķēniņš dara, un kāpēc? (Sk. arī Sak 14:31.) _____

Daniēls ne tikai izskaidro sapni, viņš arī norāda Nebukadnēcaram, kā iziet no situācijas: “Tādēļ, ak, ķēniņ, pieņem manu padomu: atsvabinies no saviem grēkiem ar taisnību un no saviem noziegumiem ar žēlsirdību, to parādīdams nelaimīgiem! Varbūt tava labklājība tad varēs pastāvēt jo ilgi” (Dan 4:24).

Nebukadnēcars veic Babilonijā apjomīgu celtniecības darbu. Dārzi, kanālu sistēma un simtiem tempļu un citu ēku projektu pārvērs pilsētu par vienu no senās pasaules brīnumiem. Bet krāšņums un skaistums, vismaz daļēji, tiek panākts, ekspluatējot vergus un atstājot novārtā trūcīgos. Pie tam impērijas bagātības tiek izmantotas, lai apmierinātu ķēniņa un viņa galma izpriecas. Tādējādi Nebukadnēcara lepnums ne tikai neļauj viņam atzīt Dievu, bet padara viņu arvien nevērīgāku pret trūcīgo vajadzībām. Ņemot vērā īpašās rūpes, ko Dievs parāda trūcīgajiem, nav pārsteigums, ka no citiem iespējamajiem grēkiem, ko Daniēls varēja izcelt ķēniņa priekšā, viņš izceļ tieši nevēriību pret trūcīgajiem.

Nebukadnēcaram sniegtā vēsts nekādā ziņā nav nekas jauns. Vecās Derības pravieši bieži brīdina Dieva ļaudis no trūcīgo apspiešanas. Patiešām, redzamākais grēks, kas izsauc ķēniņa izsūtījumu trimdā, ir nevēriība pret trūcīgajiem. Galu galā līdzjūtība pret trūcīgajiem ir visaugstākā kristiešu labdarība. Turpretī ekspluatēšana un nevēriība pret trūcīgajiem ir uzbrukums pašam Dievam. Rūpējoties par trūkumā nonākušajiem, mēs atzīstam, ka Dievam pieredzējam, un tas nozīmē, ka mēs neesam īpašnieki, bet tikai Dieva īpašuma namturi.

Kalpojot citiem ar saviem īpašumiem, mēs godājam Dievu un atzīstam Viņu kā Kungu. Materiālo īpašumu vērtību un funkcijas vajadzētu noteikt tam, ka Dievs ir īpašnieks. Šajā ziņā Nebukadnēcars cieš neveiksmi, un arī mēs riskējam ar to pašu, ja neatzīstam Dieva virsvaldību pār mūsu sasniegumiem un neparādām, ka atzīstam šo realitāti, palīdzot tiem, kas ir grūtībās.

Visaugstākā noteikumi

Neskatoties uz to, ka Nebukadnēcaram pateica, lai viņš nožēlo un meklē Dieva piedošanu, viņa nelokāmais lepnums izraisa Debesu dekrēta stāšanos spēkā (Dan 4:28–33). Lai gan ķēniņš staigā pa savu pili un slavē sevi par to, ko viņš ir paveicis, viņam uznāk mentāla saslimšana, kas liek viņu izolēt no ķēniņa pils. Varbūt viņš piedzīvoja patoloģisku mentālu stāvokli, ko sauc par klīnisko likantropiju vai zoantropiju. Šāds stāvoklis liek saslimušajam uzvesties kā dzīvniekam. Mūsdienās šo slimību sauc par “sugu disforiju” – tā ir sajūta, ka ķermenis ir no nepareizās sugas un tāpēc ir vēlme būt dzīvniekam.

Izlasi 2ķēn 20:2–5; Jon 3:10 un Jer 18:7, 8. Ko šie panti stāsta mums par ķēniņa iespējām novērst sodu?

Diemžēl Nebukadnēcaram ir jāmācās pa grūto ceļu. Būdamis ķēniņš, Nebukadnēcars nespēj domāt par savām attiecībām ar Dievu. Tāpēc, atņemot ķēniņam ķēniņa autoritāti un sūtot viņu dzīvot ar lauka zvēriem, Dievs dod viņam iespēju atzīt savu pilnīgo atkarību no Viņa. Patiesībā augstākā mācība, ko Dievs grib mācīt augstprātīgajam ķēniņam, ir “Debesu noteikumi” (Dan 4:26). Patiešām, spriedumam pār ķēniņu ir pat vēl dziļāks nodoms pēc Dieva plāna, kā tas ir skaidri izteikts Debesu būtņu dekrētā: “Lai dzīvie zinātu, ka Visaugstais valda cilvēku valstībā, dod to, kam vien gribēdams, un ieceļ pār to viszemākos no cilvēkiem” (Dan 4:17, NKJV).

Citiem vārdiem, disciplinēšanai, kas tika piemērota Nebukadnēcaram, vajadzētu būt mācībai mums visiem. Tā kā mēs piederam pie “dzīvo” grupas, mums vajadzētu vairāk uzmanības pievērst galvenajai mācībai, kas mums ir jāapgūst, ka “Visaugstākais valda cilvēku valstībā”.

Kāpēc zināšanas par to, ka Visaugstais valda, ir tik svarīga mācība, ko mums apgūt? Kā šīm zināšanām vajadzētu ietekmēt to, kā mēs izturamies pret tiem, pār ko mums ir vara?

Pacel acis uz Debesīm

Izlasi Dan 4:31–34. Kā un kāpēc ķēniņa dzīvē notiek izmaiņas? _____

Dievs ļauj pār Nebukadnēcaru nākt divainai slimībai, bet tad Viņš bez piepūles atjauno viņa mentālo stāvokli. Interesanti, ka viss izmainās, kad septiņu gadu beigās, ko bija pravietis paredzējis, sasirgušais ķēniņš paceļ savas acis uz debesīm (Dan 4:31).

“Septiņus gadus Nebukadnēcars bija pārsteigums visiem saviem padotajiem. Jo septiņus gadus viņš bija pazemots visas pasaules priekšā. Tad viņa saprāts tika atjaunots, un, raugoties pazemībā uz Debesu Dievu, viņš atzina dievišķo roku viņa sodīšanā. Viņš publiski atzina savu vainu un Dieva lielo žēlastību viņa atjaunošanā.” (Elena Vaita “Pravieši un ķēniņi”, 520. lpp.)

Nav šaubu, ka, paceļot savas acis uz Debesīm, var notikt lielas pārmaiņas. Tiklīdz ķēniņam atgriezās saprāts, viņš sniedza pierādījumus, ka ir apguvis šo mācību.

Bet šis stāsts nav tik daudz par Nebukadnēcaru kā par Dieva žēlastību. Ķēniņš ir palaidis garām trīs iepriekšējās iespējas pieņemt Israēla Dievu kā savas dzīves Kungu. Šādi gadījumi viņam bija, kad viņš atzina četru jauno jūdu gūstekņu īpašo gudrību (Dan 1. nodaļa), kad Daniēls izskaidro viņa sapni (Dan 2. nodaļa) un kad trīs ebreju vīri tiek izglābti no degošā cepļa (Dan 3. nodaļa). Ja šī izglābšanās galu galā neliek viņam kļūt pazemīgam, kas tad? Neskatoties uz valdnieka ietiepību, Dievs dod viņam ceturto iespēju, visbeidzot manto ķēniņa sirdi un atjauno viņu ķēniņa amatā (Dan 4. nodaļa). Kā Nebukadnēcara gadījums to ilustrē, Dievs dod viņam vienu iespēju pēc otras, lai atjaunotu pareizas attiecības ar Viņu. Kā raksta Pāvils daudzus gadsimtus vēlāk, Kungs “grib, lai visi cilvēki tiek izglābti un nāk pie patiesības atziņas” (1Tim 2:4). Mēs redzam šajā stāstā spēcīgu šīs patiesības piemēru.

Kā Dievs ir pazemojis tevi? Ko tu iemācījies no šīs pieredzes? Kas tev būtu jādara, lai izvairītos no tā, ka tev šī mācība ir jāmāca vēlreiz? _____

Pazemīgs un pateicīgs

Nožēlojošais ķēniņš paziņo: “Viņa priekšā pazūd nebūtībā visi zemes iedzīvotāji”

(Dan 4:32). Ņemot vērā kontekstu, kādu svarīgu domu viņš pasaka? _____

Kā mēs zinām, ka Nebukadnēcars patiešām pieņem patieso Dievu? Galvenais pierādījums ir fakts, ka Nebukadnēcars pats ir Dan 4. nodaļā ievietotās vēstules autors. Patiešām, lielākā daļa no šīs nodaļas ir vēstules transkripts, ko ķēniņš izplata pa savu milzīgo valsti. Savā vēstulē ķēniņš pastāsta par savu lepnumu un vājprātu, kā arī pazemīgi atzīst Dieva iejaukšanos viņa dzīvē. Senie monarhi nerakstītu par sevi neko pazemojošu. Patiesībā visi senie dokumenti, ko mēs zinām, pagodina ķēniņu. Tāpēc tāds dokuments kā šis, kurā ķēniņš atzīst savu lepnumu un zvēram līdzīgo uzvedību, norāda uz patiesu atgriešanos. Pie tam rakstot vēstuli, kurā viņš stāsta par savu piedzīvojumu un pazemīgi atzīst Dieva varenību, ķēniņš rīkojas kā misionārs. Viņš nevar vairs ilgāk paturēt pie sevis to, ko ir piedzīvojis un iemācījies no patiesā Dieva. Tas, ko mēs redzam šeit ķēniņa lūgšanā un slavēšanā (Dan 4:31–34), atklāj, cik reāls bija viņa piedzīvojums.

Ķēniņam tagad ir citas vērtības, un viņš spēj atzīt cilvēka varas ierobežojumus. Dziļā pateicības lūgšanā ķēniņš cildina Daniēla Dieva spēku un atzīst, ka “visi zemes iedzīvotāji viņa priekšā tiek uzskatīti par neko” (Dan 4:32). Īsāk sakot, cilvēkiem nav nekā, ar ko viņi varētu lielīties. Tāpēc šis pēdējais ieskaits Nebukadnēcara dzīvē, kas sniegts Daniēla grāmatā, parāda ķēniņu pazemīgu un pateicīgu, dziedot slavu Dievam un brīdinot mūs no lepnuma.

Protams, Dievs turpina mainīt cilvēkus arī mūsdienās. Nav svarīgi, cik lepni vai grēcīgi ir cilvēki, Dievā ir žēlastība un spēks pārveidot dumpīgos grēciniekus par Debesu Dieva bērniem.

Izlasī Fil 2:1–11. Ko mēs šeit atrodam, kam vajadzētu izskaust lepnumu no mūsu dzīves?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Kādreizējais lepnais monarhs bija kļuvis pazemīgs Dieva bērns. Nežēlīgais, varmācīgais patvaldnieks bija pārvērties par gudru un līdzjūtīgu ķēniņu. Viņš, kurš tika izaicinājis un zaimojis Debesu Dievu, tagad atzina Visaugstākā varu un nopietni pūlējās veicināt godbijību pret Jehovu, kā arī vairot savu pavalstnieku labklājību. Kungu Kunga un ķēniņu Ķēniņa sodīts, Nebukadnēcars beidzot iemācījās to, ko nepieciešams zināt ikvienam valdniekam, – ka īstais lielums ir patiesa dievbijība. Viņš atzina Jehovu par dzīvo Dievu, teikdams: “Es, Nebukadnēcars, tagad slavēju, godinu un augsti teicu debesu Ķēniņu, jo visi Viņa darbi ir patiesība un visi Viņa ceļi ir taisnība: Viņš var pazemot, kas lepnībā staigā” (34.p.). Dieva nodoms, lai pasaules lielākā valsts paustu Viņa slavu, tagad bija piepildīts. Šis publiskais paziņojums, kurā Nebukadnēcars atzina Dieva žēlastību, laipnību un varu, ir pēdējais darbs viņa dzīvē, kas uzrakstīts svētajā vēsturē.” (Elena Vaita “Pravieši un ķēniņi”, 521. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. “Lepnums vada uz visiem citiem netikumiem: tas ir pret Dievu vērstš absolūts prāta stāvoklis. Vai jums tas liekas pārspilēti? Ja tā, tad padomājiet. [...] Jo lielāks cilvēka lepnums, jo vairāk viņam nepatīk lepnums citos cilvēkos. Patiesībā, ja gribat uzzināt, cik jūs esat lepnī, visvieglāk ir pajautāt sev: “Cik ļoti man nepatīk, ja citi cilvēki izturas pret mani noraidoši vai atsakās mani ievērot, vai liek man darīt grūtākos darbus, izturas necienīgi vai izrādās? Mums ir jāsaprot tas, ka katra cilvēka lepnums cīnās ar ikviena cita lepnumu. Tā kā es gribēju būt lielā trokšņa taisītājs ballītē, mani tik ļoti kaitināja ikviena cita radītais lielais troksnis. Diviem cilvēkiem no vienas profesijas nekad nesaskan.” (C. S. Lewis (K. S. Lūiss), “Mere Christianity” [New York: Touchstone, 1996], 110. lpp.) Ko Lūiss šeit pasaka, kas varbūt palīdz tev ieraudzīt lepnumu savā dzīvē?

2. Tēma, kas redzama šajā nodaļā, kā arī dažās iepriekšējās, ir Dieva visvarenība. Kāpēc tā ir svarīga tēma, kas jāsaprot? Kāda loma ir sabbatam, lai palīdzētu mums saprast šo svarīgo patiesību?